

SKÖTSELPLAN FÖR

**Naturreservatet
Moån**

Kalix kommun

LÄNSSTYRELSEN
I NORRBOTTENS LÄN

www.bd.lst.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	ALLMÄNT OM PLANEN	2
2	SYFTE	2
3	UPPGIFTER OM RESERVATET	2
4	RESERVATSBESKRIVNING	3
5	SKÖTSELOMRÅDEN	4
5.1	NATUR	4
5.1.1	Bevarandemål	4
5.1.2	Skötselåtgärder	4
5.2	INFORMATION OCH TILLGÄNGLIGHET	4
5.2.1	Kvalitetsmål	4
5.2.2	Skötselåtgärder	4
5.3	LEDER	5
5.3.1	Kvalitetsmål	5
5.3.2	Skötselåtgärder	5
6	UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION	5
7	SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER	5

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Karta över informationstavla, anläggningar och leder
- C. Fältkarta
- D. Sammanställning av särskilda åtgärder

1 ALLMÄNT OM PLANEN

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av naturreservatet Moån. Vid skötseln skall förutom reservatsföreskrifterna andra aktuella regelverk och riktlinjer beaktas.

Naturreservatet Moån tillhör skötselkategori C enligt länsstyrelsens egen klassificering som omfattar tre kategorier (A, B, C), vilket innebär endast enstaka skötselåtgärder kommer att utföras.

Denna plan skall ses över om 10 år och om det då anses nödvändigt skall planen revideras.

2 SYFTE

Syftet med reservatet är att skydda en forsrök sträcka av Moån med en mycket mångformig och artrik bottenfauna så att den biologiska mångfalden bevaras. Syftet är även att skydda angränsande markområden så att naturvärdena i dessa områden förstärks och kan fungera som skyddszon för vattendraget.

Syftet ska nås genom att:

- De limnologiska naturvärdena bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i vattenområdet förhindras.
- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan

3 UPPGIFTER OM RESERVATET

Naturreservatets namn:	Moån
Kommun:	Kalix
Lägesbeskrivning:	Ca 17 km NNV Sangis, Blå kartan 25M
Markägare:	Björkfors Skogstrakt 1:13 (del av), Privat markägare
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Areal:	44 ha (enligt beslut)
Naturtyper:	<i>Naturtyper enligt vegetationskartan</i> Vatten (5 ha) Barrskog (33 ha) Myr (5 ha) Kulturmark (1 ha)
Samebyar:	Kalix

4 RESERVATSBESKRIVNING

Naturreservatet ligger knappt två mil nordväst om Sangis i västra delen av Kalix kommun. Moån är ett ca 13 km långt vattendrag som rinner från Bodträsket och mynnar ut i Korpikån som i sin tur är ett biflöde till Sangisälven. Sangisälven mynnar i Bottenviken vid Sangis mellan Kalix och Torne älvar. Moåns avrinningsområde täcker 6000 ha och avståndet till kusten är ca 2 mil.

Ån, som delvis ligger nederoderad i torr och sandig tallhed, är mestadels lugnflytande men inom reservatet avlöser ett antal forsar varandra. Marken närmast ån består av siltigt sediment och kanterna utgörs av en 5-10 meter hög nippbildning med varierande lutning. Ett tiotal meter från vattenfåran övergår jordarten till morän. Bottensubstratet består av sand, grus, sten och block. Forsarna innehåller både djupare och grundare partier med utspridda block. Utöver flottledsrensning och restaureringsåtgärder efter dessa har inga fysiska ingrepp utförts i ån.

Skogsmarken kring ån är en tämligen trivial blandskog där modernt skogsbruk har bedrivits. Enstaka hyggen och ungsogar förekommer också. Lövsbogen i åns närmiljö har dock till stor del bevarats intakt även om området bär spår av att ha plockhuggits i olika omgångar. Antagligen har främst vedtäkt förekommit. Här är vegetationen mycket rik jämfört med omgivningarna bland annat på grund av att marken översilas tämligen allmänt. Vid Holmforsen finns ett större parti med strutbräken som är ovanlig i Kalix kommun. Bland övrigt förekommande kärlväxter märks liljekonvalj, ormbär, bergslok, vitpyrola, kärrviol och mossviol. Ute i ån är stenar och block delvis beväxna med näckmossan *Fontinalis dalecarlica*.

Framträdande arter ur fiskfaunan är harr, gädda, abborre, öring, lake och mört. Harr förekommer talrikt medan beståndet av öring uppges vara svagt men ökande. I området har bottenfaunaundersökningar utförts av Pelagia AB vid två tillfällen, år 1998 och år 2000. Under de två provtagningarna fann man totalt 109 taxa. Undersökningarna har visat att Moån är en av de mest artrika lokaler som provtagits i norra Sverige. Även i ett riksperspektiv torde bottenfaunan i Moån vara en av de mest artrika. Förutom den stora artrikedomen är även individtätheten mycket högre i Moån än i de flesta andra vattendrag. Även taxa från olika funktionella grupper (rovdjur, filtrerare o s v) var väl representerade. Vidare visar undersökningarna att arter som kräver god vattenkvalité finns väl representerade i Moån.

Moån utgör ett representativt exempel på hur stor artrikedomen kan vara i ett relativt opåverkat kustnära norrländskt vattendrag. Moån kan därför fungera som en viktig spridningskälla av dessa arter till intilliggande vattendrag.

Då reservatets mycket höga naturvärden är direkt knutna till den akvatiska miljön så fungerar den omgivande skogen främst som buffertzona för vattendraget samtidigt som den ger skugga. På lång sikt kommer skogen att utveckla en naturskogs karaktär och därmed ytterligare höja områdets naturvärden.

5 SKÖTSELOMRÅDEN

Naturreseptatet har indelats i två skötselområden; natur samt information och tillgänglighet. Reservatets geografiska läge finns markerat på bilaga A medan bilaga B visar avgränsningar samt var informationsskylt skall finnas placerad. I bilaga C finns en förteckning över de åtgärder som behöver utföras utöver den löpande skötseln i reservatet.

5.1 *NATUR*

Skogen i området är inte speciellt brandpåverkad och eftersom skogen längs ån utgör ett viktigt skydd för vattendraget skall spontan uppkommen brand släckas omedelbart. Vid släckningsarbetet skall så skonsamma metoder som möjligt användas. Om brand uppstår i reservatet ska länsstyrelsen informeras.

5.1.1 **Bevarandemål**

- Förändringar i naturtillståndet skall endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.

5.1.2 **Skötselåtgärder**

- Området ska tillsvidare lämnas för fri utveckling.
- Störningar som t.ex stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar skall ha ett så naturligt förlopp som möjligt.

5.2 *INFORMATION OCH TILLGÄNGLIGHET*

En informationstavla skall finnas i reservatet (bilaga B). I anslutning till reservatet skall även finnas parkeringsmöjlighet. Om besöksfrekvensen motiverar så ska parkeringsplatsen förbättras. Några anläggningar för friluftslivet anses i dagsläget ej aktuellt att uppföra.

5.2.1 **Kvalitetsmål**

- En informationstavla skall finnas i reservatet.
- En mindre informationsskylt skall finnas vid norra ingången till reservatet.
- Informationsskyltar skall vara i tydligt läsbart skick.
- Reservatets gränsmarkeringar skall vara tydligt uppmärkt.
- Parkeringsmöjlighet skall finnas i anslutning till reservatet.
- Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.

5.2.2 **Skötselåtgärder**

- Skyltningen ses över regelbundet.
- Vid behov byts de skyltar som inte längre är funktionella.
- Vid behov skall sly röjas runt skyltar.
- Vid behov skall parkeringsmöjligheterna förbättras.
- Gränsmarkeringarna ska ses över regelbundet och åtgärdas vid behov.
- Vid behov ska information på webben uppdateras.

5.3 LEDER

En del av skridfinnarleden, en gammal led mellan Sangis och Överkalix, går genom reservatet. Leden är markerad från vägen väster om ån. Leden följer Moån norrut och går förbi kulturlämningarna norr om reservatet och sedan vidare norrut mot Bodträsket.

5.3.1 Kvalitetsmål

- En stig om ca 1,7 km (bilaga B) skall vara i gott skick.

5.3.2 Skötselåtgärder

- Stigen skall vara tydligt markerad.

6 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION

Skötselplanens bevarandemål och kvalitetsmål skall vart tionde år följas upp av Länsstyrelsen tillsammans med skötselansvarig.

En kortfattad skötselrapport skall skrivas minst vart tredje år av skötselansvarige och lämnas till Länsstyrelsen. Rapporten skall redovisa vilka skötselinsatser som gjorts, kostnader för dessa samt om behov av större åtgärder finns. Rapporten skall även redovisa om några uppenbara förändringar i naturtillståndet upptäckts vid besöken i reservatet. Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder meddelas till länsstyrelsen omgående. Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall anmälas till länsstyrelsen omgående.

7 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

Information och tillgänglighet	Ansvarig	När
Kontrollera att informations-skytlarna innehåller aktuell information och är läsbara. Rapportera till länsstyrelsen om åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Vart tredje år
Röjning av sly vid informationstavla.	Skötselansvarig	Vart femte år om så är nödvändigt
Kontrollera att gränsmarkeringarna är tydliga. Rapportera till länsstyrelsen om åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Vart tionde år
Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.	Länsstyrelsen	Vid behov
Leder		
Kontrollera stigens markering.	Skötselansvarig	Vart tredje år